

27 de març del 2008

Estadística de distribució personal de la renda i de risc a la pobresa 2006

El 19% de la població catalana es troba sota el llindar de risc a la pobresa

Els ingressos són un 22,3% inferiors en les llars on la persona de referència és una dona

Més de la meitat de les llars catalanes reben algun tipus de prestació social

Un 43,9% de les llars catalanes declaren arribar a fi de mes amb facilitat

Els ingressos mitjans nets anuals de les llars catalanes van ser de 26.461 euros, un 6,7% superior a la xifra de l'any anterior, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Per tal de mesurar el risc a la pobresa a la qual està exposada una població, cal establir un llindar d'ingressos anuals sota el qual una llar o una persona entra en l'àmbit d'aquest risc. En el cas de Catalunya, aquest llindar és de 8.276 euros nets anuals, el qual situa el risc a la pobresa de la població en un 19%. En comparació amb l'any anterior, la taxa de risc a la pobresa ha augmentat, ja que era del 17,2%.

Per analitzar la distribució de la renda i el risc a la pobresa de les llars s'empren les escales d'equivalència, ja que les necessitats d'una llar varien segons el nombre de persones que hi conviuen i de les seves edats. Les escales d'equivalència són una mesura d'ajustament que converteixen el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum. Per exemple, per a una llar unipersonal, el llindar de risc a la pobresa s'estableix en 8.276 euros nets anuals; mentre que per a una llar amb dos adults i dos infants menors de 14 anys, el llindar passa a ser de 17.380 euros.

Distribució de la renda

A les llars on la persona de referència és una dona els ingressos mitjans anuals són un 22,3% inferiors que quan és un home. Les llars amb rendes més baixes són aquelles en què la persona de referència té 65 anys i més, amb uns ingressos mitjans anuals de 17.880 euros, un 32,4% inferior a la mitjana del conjunt de les llars.

Els índexs de desigualtat mostren com el 20% de les llars amb majors ingressos acumulen 4,6 vegades el que ingressen el 20% de les llars més desfavorides, mentre que l'any anterior era 4,7, fet que mostra que, malgrat que la renda mitjana augmenta, la desigualtat en la distribució personal de la renda es manté estable.

Més de la meitat de les llars catalanes reben almenys un tipus de prestació social. D'aquestes, el 67,3% són prestacions per vellesa i supervivència, el 15% prestacions per atur i el 26,7% la resta de subsidis i prestacions (ajuts per a la família, habitatges o estudis).

La privació més freqüent entre les llars catalanes és la de no poder-se pagar una setmana de vacances a l'any fora de casa, un 32,9%, seguida d'un 27,6% de llars que no tenen capacitat de reacció econòmica davant de despeses imprevistes (la quantitat considerada per aquesta despesa imprevista és de 500 euros).

El 26,2% de les llars tenen la percepció subjectiva d'arribar a fi de mes amb dificultat, el 29,7% amb alguna dificultat i el 43,9% declaren arribar a fi de mes amb facilitat. Les llars que arriben amb més dificultats, segons les característiques sociodemogràfiques de la persona de referència, són les de nacionalitat estrangera (56,2%), les de divorciats o separats (46%), les que tenen educació primària o inferior (32,6%) i les de 16 a 39 anys (29,1%).

Incidència del risc a la pobresa

El sexe i l'edat són variables fonamentals per analitzar la incidència de la pobresa. El 20,8% de les dones se situen sota el llindar, mentre que en el cas dels homes aquest percentatge és del 17,2%. Cal destacar que quan les dones tenen més de 65 anys, el risc afecta gairebé 1 de cada 3.

Segons la composició de la llar, els col·lectius més vulnerables o amb elevades taxes de risc a la pobresa són, per aquest ordre, les persones que viuen soles (33,3%), amb una elevada incidència en les llars on la persona té 65 anys i més (51,7%), i en segon lloc les llars monoparentals, és a dir les formades per un adult amb un o més fills dependents (41,6%).

Altres variables que incideixen en el risc a la pobresa són l'estat civil, el nivell de formació i la nacionalitat. Així, els grups més desfavorits o amb elevades taxes de risc a la pobresa són les persones vídues (28,5%), la població de nacionalitat estrangera (40,1%) i les persones amb educació primària o inferior (29,9%).

Si la taxa del risc a la pobresa ens informa sobre els col·lectius que tenen més risc de patir situacions de precarietat econòmica, la composició de la població en risc de pobresa permet conèixer-ne les característiques sociodemogràfiques. Així, dins aquesta població, el 55,2% són dones, mentre que el 44,8% són homes, és a dir, hi ha un 10,4% més de dones que d'homes. Tres de cada quatre persones que viuen en llars sota el llindar de risc a la pobresa manifesten tenir dificultats per arribar a fi de mes, el 75,9%, fet que mostra la correspondència entre la precarietat econòmica i la percepció que se'n té.

El paper de l'Administració pública en la reducció de la pobresa es fa palès si es comparen les taxes de risc a la pobresa abans i després de transferències socials. La taxa de risc a la pobresa abans de tot

tipus de transferència social és del 36% i passa al 22% després de comptabilitzar les pensions de vellesa i supervivència i al 19% quan es comptabilitzen totes les transferències socials.

<http://www.idescat.net/premsa/>

1 Renda mitjana neta anual per llar, per persona i per unitat de consum. Catalunya. 2006*

Característiques de la persona de referència. Sexe i grups d'edat

	Renda mitjana neta anual		
	per llar	per persona	per unitat de consum
Total			
De 16 a 39 anys	27 959	10 640	16 230
De 40 a 64 anys	30 464	9 675	15 271
65 anys i més	17 880	8 702	11 920
Total	26 461	9 731	14 849
Homes			
De 16 a 39 anys	28 605	11 015	16 728
De 40 a 64 anys	32 463	9 907	15 774
65 anys i més	20 187	8 599	12 185
Total	28 614	9 960	15 372
Dones			
De 16 a 39 anys	26 333	9 733	15 028
De 40 a 64 anys	25 995	9 082	13 983
65 anys i més	14 991	8 883	11 459
Total	22 246	9 198	13 634

* Malgrat que la referència de l'enquesta és l'any 2006, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural anterior, és a dir l'any 2005

2 Llars segons tipus de prestacions socials que reben. Catalunya. 2006*

Característiques de la llar. Sexe i edat de la persona de referència

	Total de llars (milers)	Tipus de prestacions				
		Llars que reben prestacions (milers)	Llars que reben prestacions (%)	Reben prestacions per vellesa i supervivència (%)	Reben prestacions per atur (%)	Reben altres subsidis o prestacions (%)
Total						
De 16 a 39 anys	681,0	225,1	33,1	..	34,1	62,2
De 40 a 64 anys	1 186,5	466,1	39,3	49,7	23,5	40,1
65 anys i més	674,6	660,6	97,9	98,7	..	5,2
Total	2 542,0	1 351,7	53,2	67,3	15,0	26,7
Homes						
De 16 a 39 anys	487,5	161,2	33,1	..	35,8	60,6
De 40 a 64 anys	819,9	289,6	35,3	44,9	24,4	41,8
65 anys i més	373,9	369,5	98,8	99,4
Total	1 681,3	820,3	48,8	62,9	16,3	29,1
Dones						
De 16 a 39 anys	193,5	63,9	33,0	66,4
De 40 a 64 anys	366,6	176,5	48,1	57,4	22,2	37,2
65 anys i més	300,6	291,1	96,8	97,9
Total	860,8	531,5	61,7	74,0	13,1	23,1

* Malgrat que la referència de l'enquesta és l'any 2006, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural anterior, és a dir l'any 2005
.. Dades poc significatives per al càlcul

3 Llars segons dificultats per arribar a fi de mes. Catalunya. 2006

Característiques de la llar. Sexe i edat de la persona de referència

Percentatge

	Tipus de dificultat				Total
	Amb dificultat	Amb alguna dificultat	Amb facilitat	No consta	
Total					
De 16 a 39 anys	29,1	28,8	41,5	..	100
De 40 a 64 anys	24,9	30,1	45,1	..	100
65 anys i més	25,6	29,9	44,5	..	100
Total	26,2	29,7	43,9	..	100
Homes					
De 16 a 39 anys	27,5	27,8	44,4	..	100
De 40 a 64 anys	22,0	27,5	50,5	..	100
65 anys i més	20,6	27,2	52,1	..	100
Total	23,3	27,5	49,1	..	100
Dones					
De 16 a 39 anys	33,3	31,5	34,0	..	100
De 40 a 64 anys	31,3	35,8	32,9	..	100
65 anys i més	31,8	33,2	35,0	..	100
Total	31,9	33,9	33,9	..	100

.. Dades poc significatives per al càlcul

4

Llars segons dificultats per arribar a fi de mes. Catalunya. 2006 Característiques de la llar. Estat civil, nivell de formació i nacionalitat de la persona de referència

Percentatge

	Amb dificultat	Amb alguna dificultat	Amb facilitat	No consta	Total
Estat civil	26,2	29,7	43,9	..	100
Solter/a	28,4	27,5	43,0	..	100
Casat/ada	23,0	29,4	47,6	..	100
Viudo/a	29,7	35,3	35,0	..	100
Separat/ada o Divorciat/ada	46,0	29,2	24,7	..	100
No consta
Total					
Nivell de formació	26,2	29,7	43,9	..	100
Educació primària o inferior	32,6	33,7	33,7	..	100
Educació secundària 1r cicle	27,7	29,8	42,5	..	100
Educació secundària 2n cicle	25,4	28,8	45,8	..	100
Educació superior	15,5	24,4	59,5	..	100
No consta
Nacionalitat	26,2	29,7	43,9	..	100
Espanyola	24,9	29,8	45,3	..	100
Resta del món	56,2	27,8	100

.. Dades poc significatives per al càlcul

5

Llindar de risc a la pobresa per Catalunya. 2005 Composició de la llar

Euros anuals

Llindar

Composició de la llar

Un adult	8 276,4
Un adult i un infant	10 759,3
Un adult i dos infants	13 242,2
Un adult i tres infants	15 725,2
Dos adults	12 414,6
Dos adults i un infant	14 897,5
Dos adults i dos infants	17 380,4
Dos adults i tres infants	19 863,4
Tres adults	16 552,8
Tres adults i un infant	19 035,7
Tres adults i dos infants	21 518,6
Tres adults i tres infants	24 001,6

6 Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2006 Persones per sexe i edat.

	<i>Taxa</i>
Risc a la pobresa	
Total	
Menys de 16 anys	22,2
De 16 a 64 anys	16,0
65 anys i més	28,4
16 anys i més	18,4
Total	19,0
Homes	
Menys de 16 anys	21,6
De 16 a 64 anys	14,4
65 anys i més	26,1
16 anys i més	16,4
Total	17,2
Dones	
Menys de 16 anys	22,9
De 16 a 64 anys	17,7
65 anys i més	30,1
16 anys i més	20,4
Total	20,8

7 Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2006 Adults per estat civil, nivell de formació i nacionalitat

	<i>Taxa</i>
Risc a la pobresa	
Estat civil	
Solter/a	17,5
Casat/ada	17,8
Viudo/a	28,5
Separat/ada o Divorciat/ada	17,6
Nivell de formació	
Educació primària o inferior	29,9
Educació secundària 1r cicle	18,9
Educació secundària 2n cicle	13,4
Educació superior	7,2
Nacionalitat	
Espanyola	17,4
Resta del món	40,1
Total*	18,4

* Població de 16 anys i més

8

Taxa de risc a la pobresa. Catalunya. 2006 Persones per composició de la llar.

	<i>Taxa</i>
	Risc a la pobresa
<hr/>	
Sense fills dependents*	
Unipersonal	33,3
Una persona menor de 65 anys	..
Una persona de 65 anys o més	51,7
Dos adults sense fills dependents	18,6
Dos adults, menors de 65 anys i sense fills dependents	11,7
Dos adults, almenys un de 65 anys o més, sense fills dependents	26,9
Altres llars sense fills dependents	11,0
Amb fills dependents	
Un adult amb un o més fills dependents	41,6
Dos adults amb un o més fills dependents	21,0
Dos adults amb un fill dependent	14,2
Dos adults amb dos fills dependents	23,3
Dos adults amb tres o més fills dependents	35,5
Altres llars amb fills dependents	17,9
Total	19,0

*Fill dependent: Persona menor de 16 anys i persona entre 16 i 24 anys que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

9 Composició de la població en risc a la pobresa. Catalunya. 2006

Persones per sexe i edat.

Percentatge

Total	
Menys de 16 anys	18,0
De 16 a 64 anys	57,4
65 anys i més	24,5
Total	100
Homes	
Menys de 16 anys	9,0
De 16 a 64 anys	26,1
65 anys i més	9,6
Total	44,8
Dones	
Menys de 16 anys	9,0
De 16 a 64 anys	31,3
65 anys i més	14,9
Total	55,2

10 Composició de la població en risc a la pobresa. Catalunya. 2006

Persones per dificultat per arribar a fi de mes de la llar

Percentatge

Amb molta dificultat	19,0
Amb dificultat	23,6
Amb alguna dificultat	33,3
Amb alguna facilitat	18,7
Amb facilitat	5,4
No consta	..
Total	100

.. Dades poc significatives per al càlcul

11 Indicators de risc a la pobresa. Catalunya. 2006

Taxa

Taxa de risc a la pobresa	
Homes	17,2
Dones	20,8
Total	19,0
Taxa de risc de pobresa abans de transferències socials (després de pensions, abans d'altres transferències)	
Homes	20,4
Dones	23,5
Total	22,0
Taxa de risc a la pobresa abans de transferències socials	
Homes	33,4
Dones	38,5
Total	36,0
Intensitat de risc a la pobresa	
Homes	21,2
Dones	24,1
Total	23,1

Nota metodològica:

En aquest document l'Idescat presenta una ampliació de resultats de l'**Enquesta de condicions de vida** realitzada per l'INE l'any 2006. Aquesta és una operació estadística de caràcter anual i harmonitzada en l'àmbit europeu, que té com a objectiu disposar d'informació estadística sobre la distribució de la renda i l'exclusió social.

Pel que fa als resultats, malgrat que la referència és l'any 2006, els ingressos es recullen amb referència a l'any natural, és a dir l'any 2005.

Definicions

Persona de referència: responsable de l'habitatge, és a dir, membre de la llar que té el títol de propietat o de contracte de lloguer al seu nom. En cas que l'habitatge sigui per cessió gratuïta, se'n considera responsable el membre al qual se li ha fet la cessió.

Fills dependents: persones menors de 16 anys i persones entre 16 i 24 anys que viuen almenys amb un dels pares i que són econòmicament inactives.

Ingressos nets de la llar: ingressos nets percebuts durant l'any anterior de referència de l'enquesta pels membres de la llar. Aquests ingressos es componen dels ingressos del treball per compte d'altri, beneficis/pèrdues del treball per compte propi, prestacions socials, rendes de capital i de propietat, transferències rebudes i pagades a altres llars, ingressos percebuts per menors i el resultat de les

declaracions d'IRPF i per l'impost sobre el patrimoni. No inclou components no monetaris, llevat del cotxe d'empresa.

Risc a la pobresa (o pobresa relativa): Fenomen emmarcat dins de la societat objecte d'estudi, de manera que es considera que una persona és pobra quan està en situació de desavantatge respecte al nivell de vida mitjà. L'objectiu primari és establir un llindar d'ingressos a partir del qual es té un nivell de vida adequat en aquella societat. Aquest llindar s'anomena **llindar de risc a la pobresa** i es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents.

Taxa de risc a la pobresa: percentatge de persones que estan per sota del llindar de risc a la pobresa.

Dificultat per arribar a fi de mes: grau de dificultat per poder fer front a les despeses amb els ingressos nets de la llar.